

NUMELE MEU ESTE NIMENI

*
Jurământul

Strada Ficțiunii

Mergi pe o stradă.

Cosmopolită. Straniu familiară. Cu miros de mare, de scorțișoară sau de cerneală. Trecătorii par manierați. Nonconformiști. Plini de umor. Ai căutat mereu strada asta. Paralelă cu modele. Perpendiculară pe modern. Nouă. Efervescentă. De tradiție bună. Cu seraiuri, *palazzo*-uri și hamace. Cu zgârie-nori și arcade. Cu clădiri invizibile. O stradă care se construiește pe măsură ce ți-o imaginezi.

Iată-l și pe omul cu umbrelă colorată, care știe drumul, dar se lasă purtat de suflul imaginației. Ghidul tău. Și, cum pe Strada Ficțiunii contează și plimbarea, nu doar destinația, dă mai întâi un tur.

Turul Clasic. Urmărește dreptunghiul colorat. Te vor acompania doar clasicii care au trecut testul timpului.

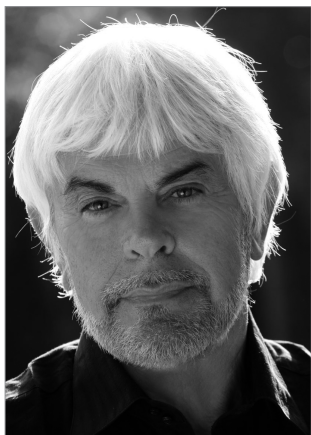

Turul Contemporan. Urmărește pătratul colorat. Te vor întâmpina autori care nu scriu neapărat pentru premii și vei descoperi debutanții chiar de la debut.

Turul Bestseller. Urmărește cercul colorat. Ești în rețea cu scriitori din cele mai fierbinți topuri ale lumii.

VALERIO MASSIMO MANFREDI

Copyright © Enrico Vallin

Născut la Modena în 1943, Valerio Massimo Manfredi este de profesie arheolog, specialist în Antichitatea greco-romană. A predat la mai multe universități de prestigiu din Italia și din străinătate și a publicat numeroase articole și studii în jurnale academice și reviste de profil. Scrie și lucrări de ficțiune: a publicat douăzeci și două de romane, care au fost distinse cu premii literare importante și care s-au vândut în peste douăsprezece milioane de exemplare în întreaga lume. Trilogia *Alexandru cel Mare* (*Alèxandros*, 1998; Editura ALLFA, vol. I, II, 2001; vol. III, 2002) a fost tradusă în treizeci și opt de limbi și publi-

cată în șaizeci și două de țări. Drepturile de ecranizare au fost cumpărate de Universal Pictures. Romanul *Ultima legiune* (*L'Ultima legione*, 2002; Editura ALLFA, 2003) a fost ecranizat în regia lui Doug Lefler, avându-i în distribuție pe Colin Firth și Ben Kingsley. A scris și scenarii pentru film. De asemenea, este realizator de programe culturale și documentare pentru televiziune, colaborând cu producători internaționali de renume.

Vocea autorului

„Unii filologi sunt un munte de erudiție, îți servesc noțiuni frumos ambalate și lipsite de orice căldură emoțională, dar uită să răspundă la singura întrebare care îi face pe cititori să întoarcă pagina: «Ce s-a întâmplat mai departe?»»⁶⁶

Valerio Massimo
Manfredi

VALERIO MASSIMO
MANFREDI

NUMELE MEU
ESTE NIMENI

*
Jurământul

Traducere din limba italiană de
Radu Gâdei

EDITURA ALLFA

IL MIO NOME È NESSUNO. IL GIURAMENTO

Valerio Massimo Manfredi

Copyright © 2012 Arnoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano

This edition published by arrangement with Grandi & Associati.

NUMELE MEU ESTE NIMENI. JURĂMÂNTUL

Valerio Massimo Manfredi

Copyright © 2014 Editura ALLFA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MANFREDI, VALERIO MASSIMO

Numele meu este Nimeni: Jurământul / Valerio Massimo Manfredi; trad.: Radu Gâdei. – București: ALLFA, 2014
2 vol.

ISBN 978-973-724-794-0

Vol. 1. – 2014. – ISBN 978-973-724-756-8

I. Gâdei, Radu (trad.)

821.131.1-311.6=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside Romania, without the written permission of **ALLFA**, is strictly prohibited.

Copyright © 2014 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA**: Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,
sector 6, cod 060512 – București
Tel.: 021 402 26 00
Fax: 021 402 26 10

Distribuție: Tel.: 021 402 26 30; 021 402 26 33

Comenzi: comenzi@all.ro
www.all.ro

Redactare: Diana Geacă

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Corectură: Anca Tach

Design copertă: Alexandru Novac

Pentru Christine
αμωμήτω αλόχω

*Totul s-a petrecut în vremurile în care
prin munți încă mai urlau Himerele și când
în amurguri târzii centaurii coborau să se adape.*
Giovanni Pascoli

Prolog

De cât timp umblu fără odihnă? Nu mai țin minte, nu mai reușesc să număr zilele și lunile. Luna și soarele sunt totuna. Astrul nopții strălucește uneori și luminează nesfârșita întindere a zăpezilor veșnice la fel ca soarele, iar astrul zilei răsare la orizont învăluit în cețuri ca o lună fără vlagă. Gheața reflectă lumina la fel ca apa.

De cât timp n-am mai văzut oameni? De când n-am mai văzut cum arată primăvara, marea, gorunii și tufele de mirt de pe munți și dintre stânci? M-am aflat față în față cu lupii. Cu urșii. Nu mi-au făcut niciun rău, nu m-au atacat. Nici nu m-am atins de arc, și totuși am rămas în viață. Ca să-mi pot duce la bun sfârșit călătoria.

Ultima.

Am învățat să vorbesc cu mine însumi, să-i țin companie minții mele ca să nu piară în neant. Îmi lipsește soția, mi-e dor de brațele ei atât de albe și de catifelate. Îmi lipsesc sânii ei calzi și ochii negri, negri, negri. Îmi lipsește copilul, băiatul meu, singurul pe care-l am. Când am plecat, l-am lăsat dormind. Copiii au somnul adânc. Cred că mă urăște: m-a așteptat atâția ani.

Îmi lipsește zeita mea cu ochi verzi și buze neprihănite care nu au sărutat niciodată pe nimeni, fie zeu, fie muritor. Nu lasă urme nici măcar când merge alături de mine. Respirația ei nu este caldă: e rece ca zăpada. Mă iubea într-o vreme, îmi apărea sub diferite înfățișări, dar o recunoșteam oricând, oriunde... Acum nu-mi mai spune nimic sau poate că eu n-o mai pot auzi.

Mă ascuți? Auzi ce-ți spun, fiu al unei insule neînsemnate, fiu al unui destin amar? Mincinos fără seamăn... De câte ori ți-ai îngropat palmele goale în zăpadă ca să le speli de sânge?

Fără să reușești. Simți cum te privesc toți? Mergi, nu te opri din drum, mergi înainte, tot înainte, căci orizontul fuge de tine, se ascunde, iar pământul nu se mai sfârșește. Este întins, fără margini, fără chip și sterp ca marea, neted ca o zi fără vânt...

Și totuși, deși poate nu mă crezi, sunt rege.

Tu, rege? Mă faci să râd.

N-ai decât să râzi, dar sunt rege. Fără regat, fără supuși, fără prieteni, fără, fără, fără... dar sunt rege. Am făcut multe, m-am aflat în fruntea unui mare număr de corăbii... Războinici. Prieteni. Camarazi. Morți. Mi-e frig. Mă auziți? Mi-e frig. Unde sunteți? Pe-aproape, oare? Sub pământ? Sub gheață? Și răsuflarea voastră este rece și nu scoate aburi. Sunteți nevăzuți.

Înainte, tot înainte. Nu mai știu când am mâncat ultima oară. Nu știu de ce soarta mea este pecetluită, de ce nu pot trăi și eu precum cei mai mulți dintre oameni. Să am o casă, o familie și mâncare caldă de trei ori pe zi.

Atena. Mă mai iubești? Mai sunt protejatul tău? Sau poate că asta e nebunia mea: încerc să pătrund cu mintea mistere ale universului care depășesc cu mult puterea mea de înțelegere. Picioarele, care fac un pas după altul, înfășurate în blana iepurilor pe care i-am mâncat, sunt singurul lucru pe care-l văd. Nu au un țel anume, în afară de profeția ghicitorului pe care l-am chemat din lumea spiritelor într-o noapte fără lună. Un țel oarecare, pe care să știu că l-am atins atunci când ajung în locul cu pricina. Am pierdut socoteala zilelor și a nopților. N-am ținut-o niciodată și nu știu de cât timp călătoresc. Nu știu nici măcar câți ani am. Sigur nu mai sunt tânăr.

Un munte.

Se înalță singuratic, ca o insulă în largul mării. Și acolo este o peșteră. O să mă adăpostesc de vântul care îmi biciuie fața, de lapovița care îmi rănește ochii.

O peșteră. E cald înăuntru, în fund, unde vântul nu poate ajunge.

A apărut un iepure. Are blana albă și totul e alb în jur. Mi-e greu să-l nimeresc, dar mai greu e să îndur foamea. Și totuși ar fi atât de frumos să mă las pradă moleșelii, să mor încetul cu încetul. O moarte blândă. Cine m-ar găsi aici? Un trup uscat, dinți dezgoliți și înfometați...

Prins. Jupuit. Devorat. Eu sau iepurele. Ce mai contează? De atunci, oasele se tot adună în fața peșterii mele. Și amintirile în mintea mea. O să vină primăvara și o să întâlnesc un om care o să-mi pună o întrebare și o să fiu nevoit să-i răspund. Dar va trebui să-mi amintesc totul. Chiar și strigătele și plânsetele, ecouri ale suferinței. Am lăsat în adâncul peșterii parul pe care îl purtam pe umeri. L-am găsit pe malul Itacăi în dimineața de după întoarcerea mea – o rămășiță dintr-un vechi naufragiu. Oare de când plutea pe ape? De ani de zile. L-am recunoscut după fluturele crestă la un capăt: odinioară îl mânuia unul dintre tovarășii mei. Vâsla a patra de pe dreapta. Bătrâne prieten, acum îți dormi somnul de veci în bezna adâncurilor. Dar mi-ai trimis un semn. E timpul să pornesc din nou la drum.

Corabia mea. Mi-e dor de ea. Avea bordul curbat ca formele dulci și ispititoare ale unei femei. Ca ale zeiței cu ochi verzi. Zace sfărâmată pe fundul mării. Și inima îmi plânge. Nu mai plânge, inimă! Ai îndurat dureri și mai mari. Nenorociri fără sfârșit, da. Amintește-ți mai bine în somn. Amintește-ți totul. Amintirile sunt frumoase: ele sunt nașterea, viața. Viitorul este moartea, moartea unui erou, moartea unui iepure. Nu-i nicio diferență, iar asta e un adevăr îngrozitor.

Lumina firavă este înghițită de întuneric. Vântul începe din nou să cutreiere pe câmpie, geme în noapte, stârnind lungi urlete de lupi, chemând zăpada, zăpada, zăpada. Ce nopți lungi! N-o să se termine niciodată. A existat vreodată soarele cald care-și trimitea razele dinspre munții acoperiți de stejari foșnitori? A existat vreodată insula sărutată de mare, tăcută în nopțile cu lună plină, alintată de miresmele mirtului și ale cri- nilor de pădure?

Și totuși într-o zi, cu mult timp în urmă, pe insulă, în palatul din munți, s-a născut un copil. Era singur la părinți. Nu plângea, ci voia să vorbească de îndată, să imite sunetele pe care le auzise în întunericul din pântecul mamei.

Eu.

Îmi spuneau Odiseu, pentru că așa hotărâse bunicul meu, Autolycus, regele Acarnaniei, care venise în vizită la palat la o lună după ce m-am născut. N-a trecut mult timp până mi-am dat seama că toți ceilalți copii au un tată, iar eu nu am. Seara, înainte să adorm, o întrebam pe doică:

— *Mai*, unde este tatăl meu?

— A plecat împreună cu alți regi și războinici să caute o comoară dintr-un ținut îndepărtat.

— Și când se întoarce?

— Nu știu. Nimeni nu știe. Când pleci pe mare nu se știe când te întorci. Sunt furtuni, pirați, stânci. Se poate întâmpla ca nava să fie distrusă, dar să te salvezi înotând până la țărm. Apoi trebuie să aștepti să treacă o altă corabie și asta poate să dureze luni, chiar ani. Dacă se întâmplă să acosteze la mal vreun vas de pirați, te iau și te vând ca sclav în cel mai apropiat port. Viața de marinar e plină de primejdii. În mare se ascund monștri înspăimântători și creaturi misterioase care trăiesc în adâncuri și ies la suprafață doar în nopțile fără lună... Dar acum dormi, copile.

— De ce a plecat să caute comoara aia?

— Pentru că au plecat acolo toți războinicii de vază din Ahaia. Putea să lipsească tatăl tău? Într-o zi rapsozii o să cânte povestea asta și numele eroilor care au fost acolo vor dăinui pe veșnicie.

Dădeam din cap ca și cum aș fi fost de acord, dar nu prea înțelegeam de ce trebuie să pleci și să-ți pui viața în pericol doar pentru ca, într-o bună zi, un rapsod să-ți cânte povestea, lăudându-te că ai avut curajul să pleci și să-ți pui viața în pericol.

— De ce trebuie să dorm cu tine, *mai*? De ce nu pot să dorm cu mama?

— Pentru că mama ta este regină și nu poate dormi cu cineva care încă mai face în pat.

— Dar eu nu mai fac în pat.

— Bine, de mâine o să dormi singur, a răspuns doica.

Și așa a fost. Mama, regina Anticleea, a poruncit să fiu mutat într-o cameră care să fie numai a mea, cu un pat din lemn de stejar decorat cu ornamente de fildeș. Le-a spus slujitorilor să-mi dea o pătură din lână fină brodată cu fir de purpură.

— Mamă, de ce nu pot să dorm cu tine?

— Pentru că nu mai ești copil și pentru că ești prinț. Prinții nu se tem să doarmă singuri. Dar, pentru început, o să ți-l trimit pe Phemius. E un băiat foarte talentat: știe o mulțime de povești minunate și o să ți le spună ca să poți adormi.

— Ce povești?

— Ce povești vrei tu: lupta lui Perseu cu Meduza, a lui Tezeu cu Minotaurul și multe altele.

— Pot să te rog ceva?

— Sigur că da, a răspuns mama.

— În seara asta vreau să-mi spui tu o poveste, ce vrei tu. Despre ceva ce-a făcut tata. Povestește-mi cum l-ai întâlnit prima dată.

Mama a zâmbit și s-a așezat pe un scaun, lângă pat.

— Asta s-a întâmplat când tatăl meu l-a invitat la vânătoare. Regatele noastre se învecinau. Al lui Laertes era la apus, pe insule, al tatălui meu – pe uscat. Era o ocazie de a se uni, de a se alia împotriva năvălitorilor. Am avut mare noroc. Mi s-ar fi putut întâmpla să mă căsătoresc cu un bătrân gras și chel. Însă tatăl tău era frumos și puternic. Și era doar cu opt ani mai mare ca mine. Doar că nu știa să călărească. Tata a fost cel care l-a învățat și i-a dăruit un cal.

— Asta-i tot? am întrebat-o.

Îmi imaginasem că se luptase ca să o elibereze din ghearele unui monstru sau ale unui tiran nemilos care o ținea captivă.

— Nu, dar nu-ți pot spune mai multe, a răspuns ea. Poate în altă zi. Când o să poți înțelege.

— Dar pot să înțeleg și acum.

— Nu. Nu acum.

A trecut un an fără să mai sosească vești de la rege, dar aveam acum un învățător care știa totul și mi-a povestit despre tatăl meu. Aventuri de vânatoare, expediții, bătălii cu pirații: povești mai frumoase decât cele pe care mi le spunea mama. Pe învățător îl chema Mentor. Era un tânăr cu ochi negri și barbă stufoasă, care-l făcea să pară mai bătrân decât era în realitate. Știa să răspundă la orice întrebare, mai puțin la singura care mă interesa: „Când se întoarce tata?”

— Dar tu ți-l amintești pe tatăl tău?

Am dat din cap aprobator.

— Ah, da? Ce culoare are părul lui?

— Negru.

— Toți oamenii de pe insula asta au părul negru. Dar ochii?

— Sunt ageri. De culoarea mării.

Mentor m-a privit adânc în ochi.

— Ți-l amintești cu adevărat sau încerci să ghicești?

N-am mai scos o vorbă.

Tatăl meu s-a întors abia anul următor, la sfârșitul primăverii. Vestea a ajuns la palat la revărsatul zorilor și a iscat mare agitație. Doica a pregătit de îndată baia pentru regină, apoi a ajutat-o să se îmbrace și să se pieptene, după care i-a adus caseta cu bijuterii să le aleagă pe cele care îi plăceau mai mult. Pe mine m-a îmbrăcat în veșmântul lung pe care îl purtam când aveam musafiri – roșu cu două dungi aurii. Era frumos. Mă admiram când treceam prin fața vreunei oglinzi din camerele femeilor.

— Să nu te murdărești, să nu te joci în praf, să nu te joci cu câinii.

— Dar pot să stau sub portic?

— Da, dacă nu te murdărești.

M-am așezat sub portic. Măcar de-acolo vedeam oamenii intrând și ieșind, cum ar fi servitorii care pregăteau prânzul pentru rege. Porcul a guștat sub amenințarea cuțitului, apoi a fost atârnat de picioarele din spate. Câinii lingeau puținul sânge care mai pi-

cura pe pământ. Servitorii îl adunaseră în vase ca să pregătească sângeretele. Mie nu-mi plăcea sângeretele.

Chiar în clipa aceea a apărut Mentor, care și-a luat bastonul și a pornit la vale, pe drumul care ducea spre port. M-am uitat de jur-împrejur să mă asigur că nu mă vede cineva, apoi am alergat după el și l-am ajuns din urmă în apropierea fântânii.

— Unde vrei să mergi? m-a întrebat Mentor.

— Cu tine. Să-l văd pe tata.

— Dacă Euricleea vede că nu mai ești acolo, o să-și iasă din minți. Mama ta o să-i pună pe slujitori s-o bată. De-abia așteaptă...

Mentor n-a mai spus nimic, dându-și seama că nu-i poate spune unui copil de șase ani ce are în minte.

— Mama este geloasă pe Euricleea, doica, nu-i așa?

Lui Mentor nu-i venea să creadă ce aude:

— Dar tu știi ce înseamnă „geloasă“?

— Da, dar nu știu cum să explic... Uite, ești gelos atunci când vrei să ai ceva numai pentru tine.

— Am înțeles, mi-a răspuns Mentor și m-a luat de mână. Hai să mergem. Ridică-ți poalele hainei cu mâna dreaptă ca să nu te împiedici și să fii pedepsit.

Am pornit la drum.

— De ce ai nevoie de baston dacă ești tânăr și sprinten?

— Ca să sperii viperele. Dacă te mușcă, mori.

— Ba pentru că vrei să pari mai important și mai înțelept.

Mentor s-a oprit și m-a privit cu asprime, îndreptându-și arătătorul spre mine:

— Nu-mi mai pune întrebări dacă știi deja răspunsul.

— Încercam să ghicesc, m-am scuzat eu.

Soarele era deja sus pe cer când am ajuns în port. Corabia regală fusese zărită când se afla încă în larg, datorită steagului de la pupă, și multe bărci porniseră în întâmpinarea ei pentru a o escorta apoi cu onoruri până la locul de ancorare.

— Uite-l, a spus Mentor. Bărbatul ăla cu mantia albastră și cu lancea în mână este regele Laertes: tatăl tău.

Auzind ce-mi spune, mi-am smuls mâna dintr-a lui și am pornit într-o goană nebună la vale, pe drumul care ducea spre

port. Am alergat fără oprire, până când am ajuns în fața războinicului cu mantia albastră. Acolo am rămas pe loc, privindu-l cu respirația întretăiată. Avea ochii de culoarea mării.

M-a recunoscut și m-a luat în brațe.

— Ești tatăl meu, nu-i așa?

— Da, sunt tatăl tău. Mă mai ții minte?

— Da. Nu te-ai schimbat deloc.

— Tu însă te-ai schimbat mult. Vorbești ca un om mare și ești iute de picior. Te-am văzut cum coborai de pe coasta muntelui.

Un servitor a adus pentru rege singurul cal de pe insulă, iar Laertes l-a încălecat și m-a ridicat și pe mine în sa, în fața lui. În spate se formase un întreg alai: prietenii, garda de corp, nobilii, reprezentanții poporului, și la urmă cei care aveau grijă de proprietățile și de animalele regelui. Pe măsură ce cortegiul înainta, lumea se aduna de-a lungul drumului care șerpuia până la palat. Mentor mergea alături de regele călare – un loc de cinste, semn că regele îl prețuiește foarte mult.

Petrecerea a ținut până târziu în noapte, dar pe mine m-a dus la culcare îndată după asfințit. Strigătele, hohotele de râs și amestecul de voci care veneau din sala de banchet nu m-au lăsat să adorm prea curând.

În cele din urmă s-a făcut tăcere, felinarele au aruncat umbre mișcătoare pe pereți, ușile camerelor s-au deschis și s-au închis cu zăngănit de zăvoare. Se înnoptase de-a binelea, dar eu tot nu reușisem să adorm; mă aflam într-o stare de toropeală, surescitat din cauza sunetelor, cântecelor și strigătelor pe care le auzisem. Aveam un somn foarte ușor, așa că m-am trezit de-a binelea când am auzit o ușă deschizându-se. M-am strecurat pe coridor, băjbâind prin întuneric, și am văzut un bărbat intrând în camera Euricleei, doica mea. M-am apropiat de ușă. Se auzeau dinăuntru zgomote ciudate și am recunoscut vocea tatălui meu. În adâncul sufletului am înțeles că un copil nu poate privi lucrurile care se petreceau în acea clipă în cameră. M-am întors în camera mea și m-am cuibărit din nou în pat. Am rămas treaz o vreme, fiindcă inima îmi bătea în continuare cu putere, dar în cele din urmă s-a liniștit și m-a lăsat să adorm.

Mentor a fost cel care m-a trezit a doua zi. Poate că doica era prea obosită.

— E dimineață. Du-te să te speli. Azi avem multe de făcut și tatăl tău o să vrea să te aibă aproape.

— Tata a dormit mai întâi cu mama și apoi cu *mai*.

— Vezi-ți de treaba ta. Tatăl tău e rege și poate să facă ce vrea.

— Înainte dormeam eu cu doica, acum doarme el. Vreau să știu de ce.

— O să afli în timp. Euricleea e a lui. A cumpărat-o. Poate face cu ea orice dorește.

M-am gândit la zgomotele ciudate pe care le auzisem în noaptea aceea și mi s-a părut că înțeleg.

— Știi ce-a făcut.

— I-ai spionat?

— Nu. Dar într-o zi Eumeus, porcarul, m-a lăsat să văd un vier călărind o purcică.

— O să-i trag câteva palme netrebnicului! Acum du-te să te speli, mi-a poruncit Mentor, arătând cu degetul cada plină cu apă adusă din izvorul care curgea pe sub palat.

M-am spălat și m-am îmbrăcat. Mentor mi-a arătat culmea unei stânci care se înălța la vreo sută de pași distanță:

— Du-te și așteaptă acolo sus. Tatăl tău a plecat la vânătoare înainte de revărsatul zorilor. O să treacă pe acolo la întoarcere. Când o să te vadă, o să se oprească să stea de vorbă cu tine.

L-am ascultat și am pornit singur pe drum. Am văzut păstorii care scoteau vitele din grajd să le ducă la păscut. Câinii veneau în urma lor lătrând. Am ajuns sus, m-am cățărat pe culmea stâncii și apoi m-am întors să-i fac lui Mentor un semn cu mâna: „Sunt aici.“ Dar nu-l mai vedeam. Dispăruse.

M-am așezat, uitându-mă la servitorii și țărani ce-și vedeau de treburi la picioarele mele și la păstorii de capre și oi, care se îndreptau spre pășuni. Cu fiecare clipă care trecea, lumina soarelui pătrundea în văile cele mai adânci și în prăpăstiile ascunse până atunci vederii. Am început să mă joc cu pietricelele colorate pe care le țineam întotdeauna în buzunar. Le aruncam și le adunam, apoi le aruncam din nou și de fiecare dată eram atent